

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**ÖĞRETMENLERİN OKULLARINDAKİ
İKLİME İLİŞKİN ALGILARI**

Ayşegül İLKİN

Denizli- 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ÖĞRETMENLERİN
OKULLARINDAKİ
İKLİME İLİŞKİN ALGILARI**

Ayşegül İLKİN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Ayşegül İLKİN tarafından hazırlanan “Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Algıları” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Aydan ORDU
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/..../
2022 tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmalarım sırasında, kendilerinden ders aldığım bütün hocalarıma; yüksek lisans projemin hazırlanmasında göstermiş olduğu akademik danışmanlığından dolayı değerli hocam Dr. Aydan ORDU'ya; yardımlarından dolayı eşim Ali, oğullarım Kürsad, Kağan ve Göktuğ'a ve bu tezin her aşamasında desteğini eksik etmeyen kıymetli ailem ve dostlarıma teşekkür ederim.

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ayşegül İLKİN

ÖZET

Öğretmenlerin Okullarındaki İklima İlişkin Algıları

İLKİN, Ayşegül

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Aydan ORDU

Ocak 2022, 39 sayfa

Bu araştırmada, Denizli ili Pamukkale ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin okul iklimi algıları ve bu algıların kişisel değişkenlere göre farklılaşma durumu araştırılmıştır. Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın verileri 2020–2021 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenlerden “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle seçilen 300 öğretmenden elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı olarak “Okul İklimi Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin okullarındaki iklima ilişkin algılarının genel olarak olumlu olduğu, alt boyutlar incelendiğinde en yüksek ortalamaya sahip boyutun demokratiklik ve adanma; en düşük ortalamaya sahip boyutun samimiyet olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin okullarındaki iklima ilişkin algıları medeni durum, cinsiyet ve eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir. Kıdem ve yaş değişkenlerinde tüm boyutlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Okulda çalışılan süre değişkeninde ise liderlik ve etkileşim boyutu hariç diğer boyutlarda anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul iklimi, öğretmenler, okul

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	3
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Örgüt İklimi	5
2.2. Okul İklimi	6
2.3. İlgili Araştırmalar	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	11
3.1. Araştırmanın Modeli	11
3.2. Çalışma Grubu	11
3.3. Veri Toplama Aracı	12
3.4. Verilerin Toplanması	13
3.5. Verilerin Analizi	13
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR ve YORUM	15
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	15

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	15
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	16
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	17
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	23
5.1. Tartışma ve Sonuç	23
5.2. Öneriler	24
KAYNAKÇA	25
EKLER	28
ÖZGEÇMİŞ	30

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerinin Dağılımları	12
Tablo 3.2. Okul İklimi Ölçeği Alt Boyutlarının Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi	13
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Alguları	15
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Alguları	17
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Okullarındaki İkliminin Alt Boyutlarına İlişkin Algularının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları	17
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algularının Eğitim Durumuna Göre T Testi Sonuçları	18
Tablo 4.5 Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algularının Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları	18
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Algularının Yaşa Göre Anova Testi Sonuçları	19
Tablo 4.7. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Algularının Kıdeme Göre Anova Testi Sonuçları	21
Tablo 4.8. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Algularının Okulda Çalışma Sürelerine Göre Anova Testi Sonuçları	22

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

İşyerlerinde oluşan karşılıklı etkileşim hem bu işyerinde çalışan kişiler arasındaki ilişkiyi hem de çalışanlar ile yönetici arasındaki ilişkiyi doğrudan etkiler. Bireyler arası etkileşimin iyi olması işe duyulan memnuniyeti ve işte ki verimi arttırır (Cooper, Marshall, 1976; House, 1981'den aktaran Erdoğan, 2012). Yapılan araştırmada Denizli ilinin merkez ilçelerinden biri olan Pamukkale ilçesindeki resmi ilkokullarda görevli olan öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları araştırılmıştır. Bu bölümde çalışmanın problem durumu, alt problemleri, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

1.1. PROBLEM DURUMU

İnsanoğlu tarih boyunca yaşamlarının farklı dönemlerinde ihtiyaçlarını karşılayabilmek için birbirleriyle yardımlaşma ve düşüncelerini öğrenme ihtiyacına girmişlerdir. Bunun sonucu olarak bir araya gelen insanlar örgütlerin oluşmasına neden olmuşlardır (Alp, 2007). Örgütler belirlenen amacı gerçekleştirmek için bir araya gelen insanların oluşturduğu sosyal yapılardır (Akbaba ve Erdoğan, 2014).

Örgütler, içinde oluştukları toplumun kaynaklarını farklı hizmetlere ve ürünlere çeviren yapılardır. Tarihin başlangıcından beri insanların değişim ve gelişimleri bağlı oldukları örgütlerin başarısıyla doğru orantılıdır (Şenel ve Buluç, 2016). Örgüt; insanların iş birliği yapma ihtiyaçları sonucu oluşur. İnsanlar tek başına gerçekleştiremeyecekleri hedefleri gerçekleştirebilmek amacı ile işbirliği yaparlar. İşbirliği ile yapılan çalışmalarda belirlenen hedefe ulaşmak için birden çok kişinin eylem ve güçlerini birleştirmesi gerekir (Aydın, 1998, s. 13). Örgütte etkinliğin ilk şartı çalışanların etkili iletişim kurmasıdır. Bunun içindir ki insanların olması örgütleri anlamlandırır (Açıkalm, 1994, s. 3). Barnard (1988) örgütü, “iki veya daha fazla bireyin bilinçli olarak koordine edilmiş etkinliklerinin veya güçlerinin bir sistemi” olarak tanımlamıştır (akt. Alıç, 1995)

Örgüt iklimi; bir yandan bireylerin farklı durumlar karşısında gösterdikleri tepkiler olarak, diğer bir yandan da bireylerin tutumları üzerinde etkisi olan şartlar olarak tanımlanmıştır (Buluç, 2013). Örgüt iklimi; bir örgütü diğerlerinden ayıran, örgüt içinde insanların davranışlarını belirleyen ve davranışlarına yön veren özelliklerin tamamıdır. İklimler örgütlerin karakterini oluşturur. Karakterler, insanların davranışlarına yön veren davranışlar bütünü olduğu gibi örgüt iklimi de örgütü diğerlerinden ayıran, örgüt üyelerinin davranışlarına yön veren özelliklerin tamamıdır (Aksoy, 2007, s. 19).

Eğitim örgütleri olan okullar diğer örgütler gibi çevresini etkilemekte ve çevresinden etkilenmektedir. Yetiştirdiği öğrenciler ile toplumsal gelişim ve değişime katkı sağlamaktadır (Argon ve Özçelik, 2008). Okullar yapısı, amaçları ve işlevselliği açısından kendine has havasıyla diğer örgütlerden ayrılır. Okullar önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda elinde bulunan kaynakları en iyi şekilde kullanarak değişimi hedefler (Güzelgörür- Demirtaş ve Balı, 2021).

Okullar kendilerine ait havası ve yapısı olan sosyal kurumlardır (Wei,2003'den aktaran Şahin ve Atbaşı, 2020). Okullar toplumdaki diğer kurumlara göre daha özel bir yapıya sahiptir. Okullarda var olan davranış biçimlerinin anlaşılması okulda var olan iklimin incelenmesine bağlıdır (Kavgacı, 2010). Okullar geleceğimiz olan çocuklara eğitim rolü ile toplumsal değerlerimizi aktarmada, öğretim rolü ile evrensel bilgilerin aktarımında önemli görevler üstlenmekte olan örgütlerdir (Buluç, 2013).

Okul iklimi ise okulda bulunan bireylerin algıları doğrultusunda gelişen, okulda bulunanların tamamını etkileyen ve onların davranışlarından etkilenen, süreklilik gösteren özellikler bütünüdür (Hoy, 2003'den aktaran Şenel ve Buluç, 2016). Değerlendirilmesi ve yönlendirilmesi oldukça zor olan okul iklimi, okula ilişkin insanlarda oluşmuş olan duygu ve düşüncelerin tamamı ya da diğer bir ifadeyle okulun insanlara hissettirdikleri olarak açıklanabilir (Ellis, 1988'den aktaran Sezgin ve Kılınç 2011).

Okul iklimi okulların kişiliği olarak görülür. Her okulda farklı olan okul iklimi, okullara kendine has bir özellik kazandırmasının yanında okul içindeki davranış biçimlerini de belirler (Dönmez ve Korkmaz, 2011). İklim okulda çalışan öğretmenlerin isteklerini ve okulların işleyişini etkileyen en önemli unsurlardan biridir (Conley, 2006'den aktaran Çolak ve Altınkurt, 2017). Okullarda var olan iklim okulların başarısını ve öğretmenlerin okul içindeki pek çok davranışını etkilemektedir (Buluç, 2013). Olumlu bir iklime sahip okullarda öğrenci davranışlarında daha az sorun oluştuğu görülmektedir (Kuperminc, Leadbeater, Emmons ve Blatt, 1997: 76'dan aktaran Getmez, 2018).

Yapılan birçok araştırma okullarda var olan iklimin, çalışanlar arasındaki iletişimi, alınan kararlara katılım düzeyini, işe yönelik olan tutumları, örgütsel bağlılığı, iş doyumunu, motive edilmeyi, okul içi stres ve yaratıcılık gibi değişkenleri önemli derecede etkilediğini ortaya koymuştur (Shalley, Gilson ve Blum, 2000; Toulson ve Smith, 1994; Litwin ve Stringer, 1968; Bishop, Scott ve Burroughs, 2000; Schein, 1990'den aktaran Mehduhoğlu ve Şeker, 2011).

Bir örgütteki iklim örgüte bulunan kişi ve grupların karşılıklı iletişimleri sonucu oluşur. Örgütte hedeflerin gerçekleştirilmesi ile bireysel beklentilerin karşılanması arasındaki oran okul iklimini etkiler. Okullar sosyal ilişkilerin yaşandığı halka açık yerlerdir. Okulların görevlerini yerine getirebilmesi için okul müdürleri, öğretmenler ve personeller arasında güçlü bir iletişim olması beklenir. Okul yönetimi, okulda etkili bir iletişim gerçekleştiremezler ise okulda olumsuzlar yaşanabilir. Böyle bir durumda ise okul başarısızlığı kaçınılmaz olur. Bundan dolayıdır ki okullarda kişiler arası ilişkilerin ve iletişimin çok önemli olduğunu söyleyebiliriz (Bursalıoğlu, 2010).

1.1.1. Problemler Cümlesi

Yapılan araştırmanın problem cümlesi “Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2. Alt Problemler

- 1.Öğretmen algılarına göre okullarındaki iklim nasıldır?
- 2.Öğretmenlerin okul ikliminin alt boyutlarına yönelik algıları nedir?
- 3.Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum, eğitim düzeyi, okulda çalıştığı süreye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?”

1.2. Amaç

Araştırmanın amacı; Denizli ilinin merkez ilçelerinden biri olan Pamukkale ilçesinde, Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları okullardaki iklime ilişkin algılarını belirlemektir.

1.3. Önem

Örgütsel başarı, sağlıklı ve olumlu bir iklimin oluşması ile öğretmenlerin bu iklimi algılamaları ve rahat bir ortamda çalışmalarına bağlıdır. Olumlu okul ikliminin oluşmadığı okullarda başarı elde edilmesi mümkün görülmemektedir.

Örgüt çalışanlarının iklim algıları üzerine çok fazla çalışma yapılmasına karşın, ilkokulda çalışan öğretmenlerin iklim algılarına yönelik araştırmaların nispeten az olması, çalışmaya önem kazandırmaktadır. Çalışmanın ilkokulda çalışan öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarını ortaya koyacağı; olumlu okul iklimini oluşturmak için öğretmenlere neler yapmaları gerektiği konusunda katkı ve kolaylık sağlayacağı düşünülmüştür.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin okul iklimi ölçeğine içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı içinde Denizli ilinin merkez ilçelerinden biri olan Pamukkale ilçesinde, Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenler ile sınırlı olacaktır.

1.6. Tanımlar

Örgüt İklimi: “Bir örgütü diğer örgütlerden ayırt eden ve örgüt içinde yer alan kişilerin davranışlarını belirleyen ve etkileyen özellikler bütünü” olarak açıklanmaktadır (Gilmer, 1996’den aktaran Ayık- Savaş ve Çelikel, 2014).

Okul İklimi: Resmi bir örgüt olan okulu anlatan, bir okulu diğer okullardan ayırt eden, farklı kılan, okulda bulunan tüm öğretmen ve öğrenci davranışları üzerinde etkisi olan, devamlılık gösteren özellikler, hissedilen duygu olarak açıklanmaktadır (Aydın,1986 s. 108)

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın ikinci bölümünde, araştırmaya yönelik kavramlar kuramsal olarak açıklanmıştır. Ardından konu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Örgüt İklimi

Örgütler, belirlenen amaçlara ulaşmak için kurulmuş yapılardır. Örgütün hedeflerine ulaşması için çalışanlara önemli sorumluluklar düşer. Örgütte çalışanların verimliliğini kişisel, örgütsel ve çevresel faktörler etkiler. Yönetim alanında bireyler arasındaki ilişkileri başlattığı bilinen Hawthorne deneylerinde örgüt ikliminden kuramsal olarak bahsedilmeye başlanmıştır (Zhang ve Liu, 2010'den aktaran Canlı, 2016). Örgütlerin iklimi ilk olarak 1930'lu yıllarda incelenmeye başlanmış fakat kavramsallaşması ile değerlendirilmesi için yapılan çalışmalara başlanması 1960'lı yılları bulmuştur (Yılmaz ve Altinkurt, 2013). 1960'lı yıllardan günümüze kadar, örgütlerde görülen iklim kavramı araştırmacıların çok fazla dikkatini çeker olmuştur (Ertekin, 1978).

Kahn ve Katz örgüt iklimine ilişkin "Her örgüt kendi gelenek, görenek ve tabuları ile kendi iklimini kendi yaratır." demektedir. Örgüt iklimi örgütte çalışanların kişilik özelliklerini, örgütün fiziksel yapısını, iletişim biçimini, iş yapısını ve otoritenin kullanım biçimini yansıtmaktadır (akt. Karacaoğlu, 2008, s.1). Bursalıoğlu iklimi bireyler ve gruplar arası ilişkiler bütünü olarak tanımlamaktadır (Bursalıoğlu, 1979, s. 30).

Örgütlerde var olan kültür ve iklim kavramları bazı araştırmacılar tarafından birlikte incelenmektedir (Busby, 1992'den aktaran Memduhoğlu ve Şeker, 2011). İş yapanların tutumlarını ve davranışlarını iklim anlatmaktadır. Örgütlerin görünen özelliği ise örgüt kültürüdür (Bishop- Scott ve Burroughs, 2000'den aktaran Memduhoğlu ve Şeker, 2011). Kültür ile çalışanların hissettikleri değerler arasındaki uyumu iklim ölçer. Örgüt iklimi, çalışmayla ilgili beklentiler ile çalışmanın gerçekleşme derecesine ait algıların sonucunda oluşan havadır. Beklenen sonuçlar ile oluşan algılar uyumlu ise örgüt iklimi iyi, tam tersi ise örgüt iklimi kötüdür. Örgüt iklimi örgüt kültürüne göre daha kısa sürede oluşur. Örneğin okul müdürünün değişmesi okul iklimini değiştirebilir (Schein, 1990; Dinçer, 1998:112'den aktaran Karcıoğlu, 2001).

Yapılan tanımlamalar ışığında örgütlerde görülen ikliminin özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Örgüt iklimi, örgütlerin amaçlarını, örgütlerin yapısını ve örgütlerde çalışanlarının karşılıklı ilişkilerini biçimlendirir.
- Örgüt iklimi, örgütlerde görev yapanların tutum ve davranışlarını belirler.
- Her örgütü birbirinden ayıran kendine özgü bir iklimi vardır.

2.2. Okul İklimi

Ortak bir amacı olan insanların ilişkilerinden etkilenen sosyal yapılardan birine okullar örnek verilebilir (Demirtaş ve Özer, 2014). Okullar merkeze bağlı bir yapı sonucunda kurulmaları nedeni ile resmi işlerin yapılması ve ilerlemesi bakımından birbirleri ile benzerlikler gösterirler. Ortak olarak görülen bu noktalara rağmen okullarda her okula has özellikler oluşmaktadır. Okulların havası yani iklimi bu özelliklerden bir tanesidir (Thomas, 1976'dan aktaran Şahin ve Atbaşı, 2020). Okulların iklimi okulun kalbi gibidir; hem okula ait olma duygusunu artırır hem de paydaşların okula karşı olumlu bir tutum geliştirmelerini sağlar (Arslan, 2019).

Okullardaki iklim kavramı daha çok insan ilişkileri ile davranışlarına vurgu yapar (Şişman, 2012, s.177). Bütün örgütlerde olduğu gibi okulların da kendine has bir iklimi yani bir kişiliği vardır (Bursalıoğlu, 2012).

Okul iklimi okulda çalışanların ortak algılarına göre şekillenen, okulda bulunan bütün bireyleri etkileyen ve onlardan etkilenen, sürekliliği olan özelliklerdir (Hoy,2003'den aktaran Şenel ve Buluç, 2016). İklim, okulda bulunan formal ve informal gruplar, kişilik yapıları ve yönetim üzerinde etkide bulunur ve bunlardan etkilenir (Baykal, 2007). Öğretmen istekleri, öğrenci başarısı ve gelişimi okul ikliminin etkilediği en belirgin değişkenler arasındadır (Schlaffer, 2006'dan aktaran Sezgin ve Kılınç, 2011). Okul iklimi öğretmen, yönetici ve denetmenlerin iş yaşantılarını etkilediği gibi öğrenci başarısı üzerinde de etkilidir (Aydın, 2010, s.263).

Okullarda görülen iklimin sağlıklı olabilmesi için; okullarda karşılıklı güven ve saygının olması, öğretmenlerin fikirlerini açık olarak söylemesi, öğrencilerden akademik olarak başarı beklenmesi ve belirlenen hedeflere varılması gerekir (Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010).

Wang ve Degol (2016), yaptıkları çalışmalarda okullarda oluşan iklimi dört ana temaya ve on üç alt boyuta ayırmışlardır. Okul ikliminin ana temaları akademik, güvenlik, toplumsal ve kurumsal çevre olarak adlandırılmaktadır. Akademik iklim teması mesleki gelişim, öğretim, öğrenme gibi okulun akademik atmosferinin bütün yönlerini ele almaktadır. Güvenlik okulun verdiği fiziksel ve duygusal güvenliğin derecesini, adil bir disiplin anlayışını ele almaktadır. Toplumsal iklim okulda bireyler arasındaki ilişkiler ile bu ilişkilerin bağlılık, nitelik, karşılıklı saygı ve ortaklık boyutlarını ele almaktadır. Kurumsal çevre okulun fiziksel yapısını, eğitim kaynaklarına ulaşmayı, okul ortamının yeterliliğini ele almaktadır. (akt. Asıcı ve İkiz, 2021)

Okul iklimi üzerine yapılan çalışmalarda okul iklimi açık- kapalı veya olumlu-olumsuz olarak sınıflandırılmıştır. Olumlu okul iklimi olan okullarda yöneticiler öğretmenlere destek olur, öğretmenler işbirlikçi olurlar, birbirlerine karşı saygılı ve görevine bağlı olurlar, öğrencilere karşı ilgili ve çalışkan olurlar. Olumsuz okul ikliminde ise öğrenciler yabancılaşır, öğretmen öğrencilere ve işe karşı ilgisizdir. Okulda iletişim düşüktür, değişime karşı direnç fazladır (Ellis,1988'den aktaran Güzelgörür ve diğ., 2021).

Açık okul iklimlerinde görevin gerekleri ve sosyal ihtiyaçlar birlikte belirlenir. Kapalı okul iklimlerinde işten kaçma çok, güven ve çalışma az olur. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin moralleri düşük, çalışma arzuları az ve okullara bağlılık dereceleri düşüktür. Okul müdürlerinin liderlik özellikleri zayıftır, daha çok otoriter davranışlar gösterirler (Hoy ve Forsyt, 1986; Hoy ve Miskel, 2010'dan aktaran Bayram ve Aypay, 2012).

Olumsuz okul iklimine sahip okullarda okul müdürleri belirlenen amaçlara ulaşmak için öğretmenleri yönlendirme de yetersizdirler. Öğretmenler araç ve gereçlerinin yetersiz olduğunu ve olanaklarının az olduğunu belirtirler. Öğretmenler birbirlerini, okulu, öğrencileri sevmezler. Öğrencilerin akademik başarılarını yetersiz görürler. Olumlu bir okul ikliminde ise bütün paydaşlar birbirini sever ve öğrenciler için iyi bir eğitim ortamı oluşturulur (Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Kottkamp, R. B., 1991'den aktaran Çolak ve Altinkurt, 2017).

Olumlu bir okul iklimi oluşturmada öğretmenlerin rolü çok büyüktür. Okullarda var olan olumlu iklim öğretmen isteklerini olumlu yönde etkileyeceğinden dolayı öğretmen performanslarını da büyük ölçüde etkiler. Öğretmenlerin yönetici ve meslektaşları ile olan ilişkileri, derslere karşı olan davranış ve isteklerinin şekillenmesine büyük oranda etki eder. (Hirase, 2000'den aktaran Şahin ve Atbaşı, 2020).

Olumlu bir okul iklimine sahip okullarda öğrenmeye ve akademik anlamda gelişmeye değer verilir, öğretmen ve öğrenciler arasında sağlam ilişkiler vardır. Okul bütün paydaşlarına adil davranır ve saygı duyar, aile katılımını önemser. Öğrencilerin öğrenme, güvenlik ve risk alabilme özelliklerini etkiler (Özdemir ve diğ., 2010).

Okullardaki iklimin olumlu olması okulların gelişmesi, değişen teknolojiye ayak uydurması, hızla artan ve sürekli değişen bilgiye ulaşma biçimlerini öğrenmesi açısından önemli bir rol oynar (Ayık ve diğ., 2014).

2.3. İlgili Araştırmalar

Öztürk (1995), ilkokulda çalışan öğretmenlerin okul iklimi algıları ile gerilim düzeylerini ölçmek amacıyla yaptığı araştırmayı İzmir ilinde bulunan 306 ilkokul arasından rastgele seçilmiş 14 okulda bulunan 398 öğretmen arasından gönüllü olan 199 öğretmene uygulamıştır. Öğretmenlerin okul iklimi algılarını ölçmek için 46 sorudan oluşan Örgütsel İklimi Betimleme Anketi uygulanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin bitirdikleri okul, cinsiyet, görev yaptıkları okulun bulunduğu semt ve yaşları ile okul iklimi algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu, okul iklimi algıları ile stres düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Acet (2006), ilköğretim okullarında karara katılma süreci ile örgüt iklimi arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında öğretmenlerin okullarındaki iklimi olumlu bulduğu, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin görüşlerinin kıdem, branş, yaş ve öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği, erkek öğretmenlerin okul iklimini daha olumlu bulduğu, okulda çalışma süresi bir ve beş yıl arasında olanların çalışma süreleri altı ve on yıl arasında olanlara göre okul iklimini daha olumlu buldukları sonucuna ulaşmıştır.

Canlı (2006), tarafından yapılan “Okul müdürlerinin öğretmenlere güveninin okul iklimine etkisi” adlı araştırmanın nitel boyutunda 24 okul müdürü ve 27 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşme formu, nicel boyutunda ise 600 öğretmene “Okul Müdürlerinin Öğretmenlere Güvenini Belirleme Ölçeği - Öğretmen Formu” ve “Okul İklimi Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda okul iklimine ilişkin öğretmen algılarında samimiyet boyutunda kadın öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Nitel boyutunda ise okul müdürü ve öğretmenlerin tamamının okul müdürlerinin öğretmenlerine güven duymasının okul iklimine olumlu etkisi olduğu görüşünde oldukları sonucuna varılmıştır.

Gedikoğlu ve Tahaoğlu (2010), araştırmalarında Gaziantep ilinin şahinbey ve şehitkâmil ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarındaki örgüt iklimini incelemişlerdir. Araştırmada kullanılan ölçekleri 31 ilköğretim okulunda görev yapan 719 öğretmene uygulamışlardır. Araştırmalarında öğretmenlerin okul iklimi algılarının cinsiyet ve betimsel değişkenlere göre farklılık göstermediği sonucuna varmışlardır. Bunun yanında mezun oldukları okul ile çözülme ve yüksekten bakma boyutunda, yaş ile engelleme ve moral boyutunda, kıdem ile çözülme ve engelleme boyutunda anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varmışlardır. Öğretmenlerin okullarındaki iklim algılamalarında en yüksek düzey “samimiyet” boyutu, en düşük düzey ise “moral” boyutu olarak bulunmuştur.

Memduhoğlu ve şeker (2011), ilkokullardaki örgütsel iklimin öğretmen algılarına göre nasıl olduğunu belirlemek için yaptıkları araştırma Van il merkezindeki ilköğretim okullarında çalışan 305 öğretmene uygulamışlardır. Araştırmada Bilir (2005) tarafından geliştirilen “Örgütsel İklım Ölçeği” nin ilkokullarda çalışan öğretmenlere uygulanması sonucu oluşan “Okullarda Örgütsel İklım Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin kendilerini orta düzeyde işe verdikleri, okullarda kendilerinden beklenilene yapmaya hazır oldukları fakat okulun bunun için gerekli ortamı hazırlamadığı, okulda benimsenen değerler ile kişisel değerlerin orta düzeyde uyuruğu sonucuna varılmıştır.

Sezgin ve Kılınç’ın (2011), “İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgüt iklimine ilişkin algılarının incelenmesi” adlı araştırmalarına Sivas il merkezinde çalışan 233 öğretmen katılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin algılarını ölçmek için “Örgütsel İklımı Tanımlama Ölçeği-İlköğretim Okulları İçin Gözden Geçirilmiş Versiyon” kullanılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının branş, cinsiyet, okuldaki hizmet süresi ve kıdem değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği sonucuna varmışlardı.

şenel ve Buluç (2016), ilkokullarda iklim ile etkililik arasındaki ilişkiyi belirlemek için araştırma yapmışlardır. Araştırmalarında nedensel ve ilişkisel tarama modelini kullanmışlardır. Araştırmaya Sakarya ili Adapazarı ilçesindeki 21 ilköğretim okulunda çalışan 400 öğretmen katılmıştır. Araştırmada okullarda olumlu okul iklimi algısı arttıka okul etkililiğinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çolak ve Altınkurt (2017), çalışmalarında öğretmenlerin özerklik davranışları ile okul iklimi arasındaki ilişkiyi anlamayı amaçlamışlardır. Araştırmaya 2015-2016 eğitim-öğretim yılı içinde Muğla’nın merkezinde ve ilçelerinde çalışan öğretmenler katılmıştır. Araştırmaya katılan 434 öğretmene “Öğretmen Özerkliği Ölçeği” ve “Örgütsel İklım

Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmada okul iklimi açısından öğretmenlerin en çok işbirlikçi, okul müdürlerinin en çok destekleyici davranış gösterdiği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Getmez’in (2018) “Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi” başlıklı çalışmasında nicel tarama yöntemlerinden ilişkisel tarama modelini kullanmıştır. Araştırmada İletişim Yeterlikleri Ölçeği ve Okul İklimi Ölçeği 378 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin okul iklimi algıları samimiyet alt boyutunda anlamlı farklılık gösterirken diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık göstermemiştir. Samimiyet boyutunda müdür yardımcıları okul iklimini öğretmenlere göre daha olumlu değerlendirmişlerdir. Öğretmenlerin kıdem, öğrenim ve cinsiyetlerine göre okul iklimi algılarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmada öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin iletişim yeteneği arttıkça okul iklimi algısının da yükseldiği sonucuna varılmıştır.

Bakkal ve Radmard (2020), çalışmalarında öğretmenlerin okullarında var olan iklim ve motivasyon algıları ile müdürlerin eğitimsel liderlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada okul iklimi, motivasyon ve eğitimsel liderlik arasında güçlü ilişkiler olduğu sonucuna varmışlar. Ayrıca eğitimsel liderlik, iklim ve motivasyon algılarının eğitim düzeyi, cinsiyet, daha önceden yöneticilik yapma ve kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermediğini ancak öğretmen motivasyonunun görev yapılan okula göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır.

Şahin ve Atbaşı (2020), öğretmenlerin olumlu okul iklimi oluşturmadaki rolleri üzerinde bir araştırma yapmışlardır. Araştırmalarında öğretmenlerin olumlu okul iklimine önem verdiğini, olumlu okul iklimi oluşturulmasında ve bunu devam ettirilmesinde öğretmenlerin okul içerisinde önemli roller üstlendiğini belirtmişlerdir. Ayrıca bu araştırmada olumlu ikliminin ortak davranış kültürünü geliştirdiği, okul içi iletişimi, akademik başarıyı ve morali arttırdığı sonucuna varılmıştır.

Güzelgörür-Demirtaş ve Balı (2021), çalışmalarında nicel araştırma yöntemlerinden tarama, ilişkisel ve nedensel karşılaştırma modellerini uygulamışlardır. Araştırmada 525 öğretmene “Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği” ve “Okul İklimi Ölçeği” uygulamışlardır. Araştırmada öğretmenlerin okullarındaki iklimi olumlu buldukları, müdür davranışlarını erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre daha otoriter bulduğu, yaşları ve kıdemleri az olan öğretmenlerin okul müdürlerinin işbirlikli yönetim tarzını daha çok kullandıkları, ilkokul ve ortaokulda çalışan öğretmenlerin liselerde çalışan öğretmenlere göre okul müdürlerini otoriter yönetim tarzını daha baskın anladıkları sonuçlarına ulaşmışlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın üçüncü bölümünde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verinin toplanma süreci ile verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu tarama modelinde, şu an mevcut bir durum olduğu gibi betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2009). Bu çalışmada, betimsel bir yaklaşım kullanılarak öğretmenlerinin okul iklimine ilişkin algıları ve bu algılarının değişkenlere göre farklılığı incelenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Yapılan araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı içinde Denizli ilinin merkez ilçelerinden biri olan Pamukkale İlçesindeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi 43 ilkokulda görev yapan 1200 civarındaki öğretmen oluşturmuştur. Bu öğretmenler arasından seçkisiz örneklem yoluyla 300 öğretmene ulaşılmış ve verileri toplanılmıştır.

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerinin Dağılımları

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	215	71,7
	Erkek	85	28,3
Medeni Durum	Evli	249	83
	Bekâr	51	17
Eğitim Düzeyi	Lisans	224	74,7
	Yüksek lisans	76	25,3
Kıdem	10 yıl ve altı	65	21,7
	11-15	76	25,3
	16-20	83	27,7
	21 ile üstü	76	25,3

(devamı arkadadır)

Tablo 3.1. *Öğretmenlerin Demografik Özelliklerinin Dağılımları (devamı)*

Değişken	Kategori	n	%
Yaş	25-31 yaş	36	12
	32-38 yaş	105	35
	39-45 yaş	97	32,3
	46 yaş ve üstü	62	20,7
Okulda Çalışılan Süre	1-5	161	53,7
	6-10	100	33,3
	11 ve üstü	39	13

Tablo 3.1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özellik dağılımları yer almaktadır. Tabloya göre öğretmenlerin % 71,7 ‘sinin kadın, % 35’inin 32-38 yaş aralığında, % 27,7’sinin 16-20 yıl kıdem aralığında, % 83’ünün evli ve % 53,7’sinin okulda çalışma süresinin 1-5 yıl olduğu sonucuna varılmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplandığı araç olarak gerekli izinler alınarak Canlı, Demirtaş ve Özer (2018) tarafından geliştirilen “Okul İklimi Ölçeği” uygulanmıştır. Okul İklimi Ölçeğinin 5 boyutu ve toplam 23 maddesi bulunmaktadır. *Demokratiklik ve okula adanma* boyutunda 6 madde (1, 2, 3, 4, 5, 6 maddeleri), *Liderlik ve etkileşim* boyutunda 6 madde (7, 8, 9, 10, 11, 12 maddeleri), *Başarı etkenleri* boyutunda 4 madde (13, 14, 15, 16 maddeleri), *Samimiyet* boyutunda 3 madde (17, 18, 19 maddeleri), *Çatışma* boyutunda 4 madde (20, 21, 22, 23) yer almaktadır. Ölçeği geliştirenler çatışma boyutunu oluşturan 20, 21, 22 ve 23. maddelerin ölçeğin toplamı alınacaksa ters puanlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Okul İklimi Ölçeğinde yer alan her madde, puan değeri olarak “1 = Hiçbir Zaman”, “2 = Nadiren”, “3= Bazen”, “4 = Çoğunlukla”, “5 = Her Zaman” seçeneklerinden oluşan, Likert tipi bir ölçek üzerinden değerlendirilmektedir.

Araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliği araştırmayı yapanlar tarafından yapılmıştır. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı liderlik ve etkileşim boyutunda “.90”, samimiyet boyutunda “.85”, çatışma boyutunda “.73”, başarı etkenleri boyutunda “.75”, demokratiklik ve okula adanma boyutunda “.91” olarak saptanmıştır.

Yapılan bu araştırmada Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları okula adanma boyutunda “.93”, liderlik ve etkileşim boyutunda “.95”, başarı etkenleri boyutunda “.90”, samimiyet boyutunda “.84”, çatışma boyutunda “.40” bulunmuştur. Çatışma boyutunda Cronbach Alpha katsayısı “.70”den küçük olduğu için bu boyut analizlere dhil edilmemiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Gerekli izin başvuruları yapılıp izinler alındıktan Denizli ilinin merkez ilçelerinden biri olan Pamukkale İlçesindeki Milli Eğitim Mdrlğine bağlı resmi ilkokullarda görev yapan ğretmenlere “Okul İklimi leği” online olarak uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

2021-2022 eğitim ve ğretim yılı içinde Denizli ilinin Pamukkale ilçesinde görevli ğretmenlerin “Okul İklimi leği”ne verdiği cevaplar kodlanarak SPSS programına girişi yapılmıştır. Analizlerde SPSS programı kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin normallik dağılım analizi “basıklık (kurtosis) ve arpıklık (skewness) değerlerine bakılarak” yapılmıştır. Basıklık ve arpıklık değerleri için bulunan veriler Tablo 3.2’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2. *Okul İklimi leği Alt Boyutlarının Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve arpıklık (Skewness) Analizi*

Okul İklimi leği Alt Boyutları	Basıklık(Kurtosis) Değeri	arpıklık(Skewness) Değeri
Demokratik ve Okula Adanma	1,359	-,932
Liderlik ve Etkileşim	1,229	1,005
Başarı Etkenleri	,470	-,620
Samimiyet	,285	,439

Tablo 3.2’de Okul İklimi leğinin alt boyutlarının normallik analiz sonuçları yer almaktadır. Okul İklimi leğinin alt boyutları basıklık ve arpıklık değerlerinin -,932 ile 1,359 aralığında değişiklik gösterdiği grlmştir. şencan (2005) alışmasında -3 ile

+3 arasında bulunan değerlerin normal dağılım olarak kabul edildiğini belirtmektedir. Buna göre verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu sebeple analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Okul iklimi ölçeğindeki 4 aralık 5 seçeneğe bölünmüş aralık sınırları belirlenmiştir. Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları buna göre yorumlanmıştır.

1 ile 1.80 arası Hiçbir zaman

1.80 ile 2.60 arası Nadiren

2.61 ile 3.40 arası Bazen

3.41 ile 4.20 arası çoğunlukla

4.21 ile 5.00 arası Her zaman

Kişisel zellikleri dağılımlarının analizinde betimsel istatistikler, kategorik iki değişken arasındaki fark analizinde t-testi, ikinin üstü kategorik değişkenleri incelemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Gruplar arasındaki farkı belirlemekte ise Post Hoc testlerinden Tukey HSD testi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Dördüncü bölümde analizler sonucunda bulunan bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Aşağıda “1. Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları nasıldır?, 2. Okullarındaki ikliminin alt boyutlarına ilişkin algıları nasıldır?, 3. Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum, eğitim düzeyi, okulda çalıştığı süreye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenen üç alt problemin bulgularına yer verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın ilk problemi “Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarının madde bazında ortalamaları ve standart sapma sonuçları Tablo 4.1’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. *Öğretmenlerin Okullarındaki İklim İlişkin Algıları*

Maddeler	n	\bar{X}	s	Düzeyi
1.Okulumuzda öğretmen-öğrenci ilişkileri demokratiktir.	300	3,97	,89	Çoğunlukla
2.Okulumuzda öğretmenlerin bireysel farklılıklarına saygı gösterilir.	300	3,99	,88	Çoğunlukla
3.Okulumuzdaki çalışanlar birbirlerine anlayışlı davranırlar.	300	4,03	,82	Çoğunlukla
4.Okulumuzda öğrencilerin bireysel farklılıklarına saygı gösterilir.	300	4,15	,75	Çoğunlukla
5.Okulumuzdaki öğretmenler okulu sahiplenirler.	300	4,05	,85	Çoğunlukla
6.Okulumuzdaki öğretmenler okula ilişkin konularda sorumluluk üstlenmeyi isterler.	300	3,87	,89	Çoğunlukla
7. Okulumuzdaki öğretmenler isteklerini okul müdürüne rahatlıkla iletir.	300	4,04	,85	Çoğunlukla
8. Okul müdürümüz okulla ilgili kararları almadan önce öğretmenlerin görüşlerini dikkate alır.	300	3,73	,96	Çoğunlukla

(devamı arkadadır)

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Okullarındaki İklima İlişkin Algıları (devamı)

Maddeler	n	\bar{X}	s	Düzeyi
9. Okul müdürümüz öğretmenlere yönetsel uygulamalar (disiplin uygulamaları, ders dağıtımı, görev dağıtımı vb.) açısından adil davranır.	300	3,90	,94	Çoğunlukla
10. Okulumuzdaki sorunlar açık bir şekilde tartışılır.	300	3,80	,94	Çoğunlukla
11. Okul müdürümüz öğretmenlerden neler beklediğini açıkça ifade eder.	300	3,98	,93	Çoğunlukla
12. Okul müdürümüz öğretmenlere gerekli kaynakları sağlar.	300	3,76	,92	Çoğunlukla
13. Okulumuzdaki öğrenciler başarılarını arttırmak için çabalarlar.	300	3,81	,84	Çoğunlukla
14. Okulumuzdaki öğretmenlerin performansı yüksektir.	300	3,98	,77	Çoğunlukla
15. Okulumuzdaki çalışanlar sorumluluklarını yerine getirirler.	300	3,98	,77	Çoğunlukla
16. Okulumuzdaki öğretmenler öğrencilerini desteklerler.	300	3,98	,77	Çoğunlukla
17. Okulumuzdaki çalışanlar okul dışında da görüşmeye devam ederler.	300	4,17	,89	Çoğunlukla
18. Okulumuzdaki çalışanlar birlikte vakit geçirmekten hoşlanırlar.	300	3,63	,86	Çoğunlukla
19. Okulumuzdaki çalışanlar birbirleriyle uyumludur.	300	3,80	,84	Çoğunlukla

Tablo 4.1’de de görüldüğü gibi ortalaması en yüksek madde çoğunlukla düzeyi ile ($\bar{X}=4,17$) “Okulumuzdaki çalışanlar okul dışında da görüşmeye devam ederler.” olmuştur. Ortalaması en düşük madde ise gene “çoğunlukla” düzeyi ile ($\bar{X}=3,63$) “Okulumuzdaki çalışanlar birlikte vakit geçirmekten hoşlanırlar.” olmuştur. Ölçekteki tüm maddelere öğretmenlerin çoğunlukla düzeyinde katıldıkları görülmüştür. Bu bulgu doğrultusunda, öğretmenlerin okullarındaki iklimi olumlu olarak algıladıkları söylenebilir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci sırada yer alan alt problemi “Öğretmenlerin okullarındaki iklimin alt boyutlarına yönelik algıları nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algıları

Alt Boyutlar	n	\bar{X}	s	Düzeyi
Demokratiklik ve Okula Adanma	300	4,01	,73	Çoğunlukla
Liderlik ve etkileşim	300	3,87	,83	Çoğunlukla
Başarı Etkenleri	300	3,94	,69	Çoğunlukla
Samimiyet	300	3,86	,69	Çoğunlukla

Tablo 4.2’de öğretmenlerin okul iklimi ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin algılarının ortalamaları verilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi ortalaması en yüksek boyut çoğunlukla düzeyi ile ($\bar{X}=4.01$) “Demokratiklik ve okula adanma” alt boyutu olmuştur. Ortalaması en düşük boyut ise çoğunlukla düzeyi ile ($\bar{X}=3,86$) “Samimiyet” alt boyutu olmuştur.

4.1.3.Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü sıradaki alt problemi “Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum, eğitim düzeyi, okulda çalıştığı süreye göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir.

Cinsiyete göre, okul iklimi ölçeğindeki faktörlere yönelik bağımsız örneklem t testi sonucu elde edilen bulgular tablo 4.3’te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	sd	t	p
Demokratiklik ve Okula Adanma	Kadın	215	4,00	,77	298	-,316	,752
	Erkek	85	4,03	,65			
Liderlik ve Etkileşim	Kadın	215	3,85	,82	298	-,609	,543
	Erkek	85	3,91	,84			
Başarı etkenleri	Kadın	215	3,90	,71	298	-1,623	,106
	Erkek	85	4,04	,62			
Samimiyet	Kadın	215	3,83	,70	298	-1,469	,143
	Erkek	85	3,96	,68			

* $p>0,05$

Tablo 4.3 okul iklimi ölçeğinin beş alt boyutunun cinsiyete göre t-testi analiz sonuçlarını göstermektedir. Çalışma gruplarında öğretmenlerin okul iklimi ölçeğinin demokratiklik ve okula adanma alt boyutunun ($t=-,316$, $p>0,05$), liderlik ve etkileşim alt

boyutunun ($t=-,609, p>0,05$), başarı etkenleri alt boyutunun ($t=-1,623, p>0,05$), samimiyet alt boyutunun ($t=-1,469, p>0,05$) cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği görülmüştür.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Eğitim Durumuna Göre T Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Demokratiklik ve Adanma	Lisans	224	4,05	,76	298	-,194	,847
	Yüksek Lisans	76	4,02	,75			
Liderlik ve Etkileşim	Lisans	224	3,87	,82	298	-,068	,946
	Yüksek Lisans	76	3,86	,85			
Başarı Etkenleri	Lisans	224	3,91	,70	298	-,899	,369
	Yüksek Lisans	76	4,00	,66			
Samimiyet	Lisans	224	3,84	,70	298	-,902	,367
	Yüksek Lisans	76	3,93	,69			

* $p>0,05$

Tablo 4.4. okul iklimi ölçeğinin dört alt boyutunun öğretmenlerin eğitim durumuna göre t-testi analiz sonuçlarını göstermektedir. Öğretmenlerin algılarına göre okul iklimi ölçeğinin demokratiklik ve okula adanma alt boyutunda ($t=-,194, p>0,05$), liderlik ve etkileşim alt boyutunda ($t=-,068, p>0,05$), başarı etkenleri alt boyutunda ($t=-899, p>0,05$), samimiyet alt boyutunda ($t=-902, p>0,05$) eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 4.5 Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları

Faktörler	Medeni Durum	n	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Demokratiklik ve Adanma	Evli	249	4,01	,72	298	,420	,675
	Bekâr	51	3,97	,80			
Liderlik ve Etkileşim	Evli	249	3,88	,81	298	,258	,598
	Bekâr	51	3,71	,91			

(devamı arkadadır)

Tablo 4.5 Öğretmenlerin Okullarındaki İklimin Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları (devamı)

Faktörler	Medeni Durum	n	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Başarı Etkenleri	Evli	249	3,95	,68	298	,255	,457
	Bekâr	51	3,87	,75			
Samimiyet	Evli	249	3,87	,68	298	,237	,708
	Bekâr	51	3,83	,78			

* $p > 0,05$

Tablo 4.5 okul iklimi ölçeğinin dört alt boyutuna yönelik öğretmen algılarının medeni duruma göre değişip değişmediğine yönelik t-testi analizlerini göstermektedir. Çalışma gruplarında okul iklimi ölçeğinin alt boyutlarında medeni duruma göre demokratiklik ve okula adanma alt boyutunda ($t=,420$, $p > 0,05$), liderlik ve etkileşim alt boyutunda ($t=,258$, $p > 0,05$), başarı etkenleri alt boyutunda ($t=,255$, $p > 0,05$) ve samimiyet alt boyutunda ($t=,237$, $p > 0,05$) anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarının kıdem, yaş ve okulda çalışma süresi değişkenlerine göre farklılaşma durumunu belirlemek için Anava testi yapılmıştır. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Okullarındaki İklim İlişkin Algılarının Yaşa Göre Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Demokratiklik ve Okula Adanma	25-31	36	4,00	,71	7,07	00*	2-3
	32-38	105	3,78	,78			2-4
	39-45	97	4,08	,71			
	46 ve üstü	62	4,30	,56			
Liderlik ve Etkileşim	25-31	36	3,67	,95	6,82	00*	1-4
	32-38	105	3,65	,84			2-3
	39-45	97	3,99	,73			2-4
	46 ve üstü	62	4,17	,70			
Başarı Etkenleri	25-31	36	3,95	,71	6,95	00*	2-4
	32-38	105	3,73	,73			
	39-45	97	3,97	,65			
	46 ve üstü	62	4,23	,60			

(devamı arkadadır)

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Okullarındaki İklima İlişkin Algılarının Yaşa Göre Anova Testi Sonuçları(devamı)

Alt Boyutlar	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Samimiyet	25-31	36	3,81	,67	4,35	,04*	2-4
	32-38	105	3,74	,66			
	39-45	97	3,84	,79			
	46 ve üstü	62	4,13	,54			
* $p < 0,05$		1.25-31	2.39-45	3.39-45	4.46 ve üstü		

Tablo 4.6’da Öğretmenlerin okullarındaki iklima ilişkin algılarının yaşa göre analizi yer almaktadır. Bu analiz sonucunda ulaşılan bulgulara göre, demokratiklik ve okula adanma boyutu ($f=7,07$; $p < 0,05$), liderlik ve etkileşim boyutu ($f=6,82$; $p < 0,05$), başarı etkenleri boyutu ($f=6,95$; $p < 0,05$) ve samimiyet boyutlarında ($f=4,35$; $p < 0,05$) anlamlı farklılık görülmüştür. Farklılığın grupların hangisi arasında olduğunun anlaşılması için yapılan Post Hoc Tukey testi sonunda Demokratiklik ve adanma boyutunda 32-38 yaş aralığındakilerle ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,78$) yaşları 39-45 ($\bar{X}_{39-45\text{yaş}}=4,08$) arasında olanlar arasında 39-45 yaş lehine, 32-38 ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,78$) yaş aralığındakilerle yaşları 46 ve üzeri ($\bar{X}_{46\text{ ve üzeri}}=4,27$) olanlar arasında 46 ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. Liderlik ve etkileşim boyutunda 25-31 yaş aralığındakilerle ($\bar{X}_{25-31\text{yaş}}=3,67$) yaşları 46 ve üstü olanlar ($\bar{X}_{46\text{ ve üzeri}}=4,17$) arasında ve 46 yaş ve üzerindeki lehine farklılık görülmüştür. 32-38 yaş aralığındakiler ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,65$) ile 39-45 ($\bar{X}_{39-45\text{yaş}}=3,99$) yaş aralığındakiler arasında 39-45 yaş lehine, 32-38 yaş aralığındakiler ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,65$) ile 46 ve üstü ($\bar{X}_{46\text{ ve üzeri}}=4,17$) yaş aralığındakiler arasında 46 ve üstü olanlar lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Başarı etkenleri boyutunda 32-38 yaş aralığındakilerle ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,73$) yaşları 46 ve üstü olanlar ($\bar{X}_{46\text{ ve üzeri}}=4,23$) arasında 46 ve üstü olanlar lehine farklılık görülmüştür. Samimiyet boyutunda 32-38 yaş aralığındakilerle ($\bar{X}_{32-38\text{yaş}}=3,74$) yaşları 46 ve üstü olanlar ($\bar{X}_{46\text{ ve üzeri}}=4,13$) arasında 46 ve üstü olanlar lehine farklılık görülmüştür.

Öğretmenlerin okullarındaki iklima ilişkin algılarının kıdemlerine göre farklılaşma durumunu gösteren Anova testi sonuçları Tablo 4.7 da gösterilmiştir.

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Okullarındaki İklim İlişkin Algularının Kıdeme Göre Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Kıdem	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Demokratiklik ve Okula Adanma	10 yıl ve altı	65	3,87	,78	6,56	00*	1-4
	11-15	76	3,80	,63			2-4
	16-20	83	4,06	,81			
	21 ve üstü	76	4,27	,61			
Liderlik ve Etkileşim	10 yıl ve altı	65	3,64	,93	7,94	00*	1-4
	11 - 15	76	3,64	,78			2-4
	16 - 20	83	3,96	,80			
	21 ve üstü	76	4,20	,67			
Başarı Etkenleri	10 yıl ve altı	65	3,80	,80	7,27	00*	1-4
	11 - 15	76	3,76	,62			2-4
	16 - 20	83	3,96	,64			
	21 ve üstü	76	4,21	,63			
Samimiyet	10 yıl ve altı	65	3,76	,73	6,23	,00*	1-4
	11 - 15	76	3,69	,65			2-4
	16 - 20	83	3,87	,70			3-4
	21 ve üstü	76	4,12	,64			

* $p < 0,05$ 1. 10 yıl ve altı 2. 11- 15 3. 16 -20 4. 21 ve üstü

Tablo 4.7 incelendiğinde, demokratiklik ve okula adanma boyutunda ($f = 6,56$; $p < 0,05$), liderlik ve etkileşim boyutunda ($f = 7,94$; $p < 0,05$), başarı etkenleri boyutunda ($f = 7,27$; $p < 0,05$) ve samimiyet boyutunda ($f = 6,23$; $p < 0,05$) anlamlı farklılıklar görülmüştür. Farklılığın grupların hangileri arasında olduğunu anlamak için yapılan Post Hoc Tukey testi sonucu demokratiklik ve adanma boyutunda 10 yıl ve altı ($\bar{X}_{10 \text{ yıl ve altı}} = 3,87$) olanlar ile kıdemleri 21 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,27$) arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. 11-15 yıl olanlar ile ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}} = 3,80$) 21 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,27$) arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. Liderlik ve etkileşim boyutunda 10 yıl ve altı ($\bar{X}_{10 \text{ yıl ve altı}} = 3,34$) olanlarla 21 yıl ve üzeri olanlar arasında ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,20$) olanlar arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine, 11-15 yıl ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}} = 3,64$) olanlar ile 21 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,20$) arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. Başarı etkenleri boyutunda 10 yıl ve altı ($\bar{X}_{10 \text{ yıl ve altı}} = 3,80$) olanlar ile 21 yıl ve üzeri ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,21$) olanlar arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. 11-15 yıl ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}} = 2,48$) olanlar ile 21 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 4,21$) arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. Samimiyet boyutunda 10 yıl ve altı ($\bar{X}_{10 \text{ yıl ve altı}} = 3,76$) olanlar ile 21 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}} = 2,67$) arasında ve 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür. 11-15 yıl ($\bar{X}_{11-15 \text{ yıl}} = 3,69$) olanlar ile 21 yıl

ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}}=4,12$) arasında ve 21 yıl ve üzeri olanlar lehine, 16-20 yıl ($\bar{X}_{16-20 \text{ yıl}}=3,87$) olanlar ile 21 yıl ve üzeri ($\bar{X}_{21 \text{ yıl ve üzeri}}=4,12$) olanlar arasında 21 yıl ve üzeri olanlar lehine farklılık görülmüştür.

Öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarının okulda çalışma sürelerine göre farklılaşp farklılaşmadığını gösteren Anova testi sonuçları Tablo 4.8 de verilmiştir.

Tablo 4.8. Öğretmenlerin Okullarındaki İklima İlişkin Algılarının Okulda Çalışma Sürelerine Göre Anova Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Çalışma süresi	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Demokratiklik ve Okula	1 -5	161	3,85	,73	10,33	,00*	1-2
Adanma	6 - 10	100	4,14	,71			1-3
	11 ve üzeri	39	4,36	,63			
Liderlik ve Etkileşim	1 -5	161	3,78	,83	2,52	,78	Yok
	6 - 10	100	3,92	,81			
	11 ve üzeri	39	4,09	,80			
Başarı Etkenleri	1 -5	161	3,82	,71	5,01	,03*	1-2
	6 - 10	100	4,06	,68			1-3
	11 ve üzeri	39	4,10	,54			
Samimiyet	1 -5	161	3,76	,67	7,85	,00*	1-2
	6 - 10	100	3,96	,72			1-3
	11 ve üzeri	39	4,16	,58			
*p<0,05	1. 1 - 5		2. 6 - 10			3. 11 ve üzeri	

Tablo 4.8'e göre, demokratiklik ve okula adanma boyutunda ($f=10,33$; $p<0,05$), başarı etkenleri iletişim boyutunda ($f=5,01$; $p<0,05$) ve samimiyet boyutunda ($f=7,85$; $p<0,05$) anlamlı bir fark görülmüştür. Liderlik ve etkileşim boyutunda ($f=2,32$; $p>0,05$) ise anlamlı bir fark çıkmamıştır. Farklılığın grupların hangisi arasında olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Post Hoc Tukey testi sonunda demokratiklik ve adanma boyutunda 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,85$) olanlar ile kıdemleri 11 yıl ve üstü olanlar ($\bar{X}_{11 \text{ yıl ve üzeri}}=4,36$) arasında 11 yıl ve üzeri olanlar lehine, 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,85$) olanlar ile 6-10 yıl ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=4,14$) olanlar arasında 6-10 yıl lehine farklılık görülmüştür. Başarı etkenleri boyutunda 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,82$) olanlar ile 11 yıl ve üstü olanlar ($\bar{X}_{11 \text{ yıl ve üzeri}}=4,10$) arasında 11 yıl ve üzeri olanlar lehine, 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,82$) olanlar ile 6-10 yıl ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=4,06$) olanlar arasında 6-10 yıl lehine farklılık görülmüştür. Samimiyet boyutunda 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,76$) olanlar ile 11 yıl ve üzeri olanlar ($\bar{X}_{11 \text{ yıl ve üzeri}}=4,16$) arasında 11 yıl ve üzeri olanlar lehine, 1-5 yıl ($\bar{X}_{1-5 \text{ yıl}}=3,76$) olanlar ile 6-10 yıl ($\bar{X}_{6-10 \text{ yıl}}=3,96$) olanlar arasında 6-10 yıl lehine farklılık görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algıları ve bu algıların kişisel değişkenlere göre anlamlı olarak farklılaşma durumu araştırılmıştır.

Öğretmenlerin okul iklimi ölçeğinde en yüksek gördükleri madde ($\bar{X}=4,17$) “Okulumuzdaki çalışanlar okul dışında da görüşmeye devam ederler.”, en düşük gördükleri madde ($\bar{X}=3,63$) “Okulumuzdaki çalışanlar birlikte vakit geçirmekten hoşlanırlar.” maddeleri olmuştur. Genel olarak öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarının olumlu olduğu görülmüştür. Okul iklimi ile ilgili yapılan araştırmalarda ise benzer bir şekilde Bayram ve Alpay (2012), ilköğretim okullarında öğretmenlerin, okullarındaki iklimine ilişkin algı düzeylerinin genel olarak yüksek olduğunu tespit etmiştir. Gültekin (2012), ilköğretim okullarında iklim tiplerinden “açık iklimin” var olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmada da literatür ile aynı sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya göre, okul iklimi ölçeğinin boyutlarından, yüksek düzeyde algılanan boyut demokratiklik ve okula adanma olurken, samimiyet en az düzeyde algılanan boyut olmuştur. Canlı, Demirtaş ve Özer (2018) tarafından geliştirilen okul iklimi ölçeğine göre demokratiklik ve adanma boyutunda puanların artması okulda öğrenci ve öğretmenlerin kişisel farklılıklarına saygı duyulduğunu, öğretmen ve öğrenci ilişkilerinin demokratik olduğunu, öğretmenlerin okulu sahiplendiklerini, bütün çalışanların birbirleri ile ilişkilerinde anlayışlı olduğunu, öğretmenlerin okul ile ilgili konularda sorumluluk aldığını belirtmektedir.

Araştırmaya göre, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının “Okul İklimi Ölçeği” nin alt boyutlarında cinsiyet, eğitim ve medeni durum değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Memduhoğlu ve Şeker (2011), Gedikoğlu ve Tahaoğlu (2010), Sezgin ve Kılınç (2011) çalışmalarında öğretmenlerin okul iklimi algılarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir fark oluşturmadığını belirtmişlerdir. Demir (2008), öğretmenlerin okullarındaki iklime ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir fark oluşturduğunu belirtirken, Zeytin (2008), öğretmenlerin ilköğretim okullarındaki okul kültürü algılarının kıdeme göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediğini belirtmiş, cinsiyete göre anlamlı düzeyde fark gösterdiğini saptamıştır. Aksu (1994), yaptığı çalışmalarda kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre çalıştığı ortamı daha samimi bulduğunu belirtmiştir.

Demokratiklik ve adanma boyutunda kıdemi 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin okul iklimi algıları, kıdemi 10 yıldan az ve 11-15 yıl arası olanlardan yüksek çıkmıştır. Meslekte geçen yıl arttıkça öğretmenlerin farklı öğrenci ve öğretmen tanıma olasılıkları yükselir, bunun sonucu olarak da tecrübeleri artar. Mesleki deneyimi yüksek olan öğretmenlerin farklılıklara olan saygılarının daha fazla olabileceği, çalıştıkları okulu daha fazla sahiplenecekleri ve sorumluluk almaktan kaçınmayacakları bu farklılığın nedeni olarak düşünülmüştür. Liderlik ve etkileşim boyutunda öğretmenlerin kıdemleri arttıkça okul iklimi algılarının da yükseldiği görülmüştür. Bu sonucun nedeni olarak, öğretmenlerin kıdemleri arttıkça okul yöneticileri ile iletişimlerinin yükselmiş olabileceği ve okul içinde kararlara daha fazla katılım sağlamış olabilecekleri düşünülmüştür.

Öğretmenlerin okul iklimi ölçeği algılarının yaş değişkenine göre incelendiğinde başarı etkenleri ve samimiyet boyutlarında yaşları 46 ve üzeri olan öğretmenlerin okul iklimi algıları yaşları 32-38 yaş aralığında olanlardan daha yüksek çıkmıştır. Bunun nedeni olarak da öğretmenlerin yaşları arttıkça kendi özel hayat telaşlarının azabileceği, okul dışında birlikte zaman geçirmekten daha çok hoşlanabilecekleri ve bunun sonucu olarak daha uyumlu çalışıyor olabilecekleri düşünülmüştür.

Demokratiklik ve adanma boyutunda okulda çalışma süresi 1-5 yıl olan öğretmenlerin okul iklimi algısı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üzeri yıl olan öğretmenlerden daha düşük çıkmıştır. Pamukkale ilçesinde birçok okulda öğretmen ve öğrenci sayısının fazla olması ve bir buçuk yıl uzaktan eğitim süreci yaşanmasından dolayı okulda çalışma süresi az olan öğretmenlerin meslektaşlarını ve öğrencileri çok iyi tanımamış olabilecekleri bundan dolayı sorumluluk almaktan çekinmiş olabilecekleri bu duruma neden olarak düşünülebilir.

5.2. Öneriler

Okul iklimi ölçeği ortaokul ve lisede çalışan öğretmenlere uygulanarak çalışma grubu çeşitlendirilebilir. Öğretmenlerin okullarındaki iklimle ilişkin algılarının kıdem, yaş ve okulda çalışılan süre değişkenlerine göre neden farklılık gösterdiği incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Acet, Ö. (2006). *İlköğretim okullarında örgüt iklimi ile karara katılma süreci arasındaki ilişki*. (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Açıklım, A. (1994). *Çağdaş örgütlerde insan kaynağının personel yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınları
- Akbaba, A., & Erdoğan, H. (2014). Okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre okul ikliminin oluşması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(5), 211-227.
- Aksoy H. (2007). Örgüt İklimi Ve Motivasyon. Tarık Solmuş (Ed.), *Endüstriyel Klinik Psikoloji ve İnsan Kaynakları Yönetimi* (ss. 17-58), İstanbul: Beta.
- Alıç, M. (1995). Örgütler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 1-40.
- Alp, A. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin öğrenen örgüt kültürüne ilişkin algıları (İstanbul ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Argon, T., & Özçelik, N. (2008). İlköğretim okulu yöneticilerinin değişimi yönetme yeterlikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(16), 70-89.
- Arslan, Ö. (2019). *2012 ve 2015 yılları PISA verilerine göre okul iklimi ile ilişkili olan öğrenci ve öğretmen faktörlerinin değişimi*. (Yüksek lisans tezi), Trakya Üniversitesi, Edirne
- Asıncı, E., & İkiz, F. E. (2018). Okulda öznel iyi oluşun okul iklimi ve öz-yeterlik açısından yordanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 621-638.
- Aydın, M. (1986). *Çağdaş eğitim denetimi*. IM Eğitim Araştırma Yayın Danışmanlık.
- Aydın, M. (1998). *Eğitim yönetimi* Hatipoğlu Yayınevi, Ankara.
- Ayık, A., Savaş, M. & Çelikel, G. (2014). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 203-220.
- Bakkal, M., & Radmard, S. (2020). Okul müdürlerinin eğitimsel liderlik standartlarını karşılama düzeyleri ile öğretmenlerin okul iklimi algıları ve motivasyonları arasındaki ilişki. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 163-195.
- Baykal, İ. (2007). *İlköğretim okullarının örgüt ikliminin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir
- Bayram, F. ve Aypay, A. (2012). İlköğretim okullarında müdür etkililiği, okul iklimi ve öğrenci kontrol ideolojileri arasındaki ilişki, *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 1(1), 49-63.

- Buluç, B. (2013). *Örgüt kültürü ve iklimi*. Servet Özdemir (Ed.), *Eğitim yönetiminde kuram ve uygulama içinde* (s. 101-128). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (1979). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranışlar*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, No: 78.
- Bursalıoğlu, Z. (2010). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bursalıoğlu, Z. (2012). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış* (17. Basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Canlı, S. (2016). *Okul müdürlerinin öğretmenlere güveninin okul iklimine etkisi*.
- Canlı, S., Demirtaş, H., & Özer, N. (2018). Okul iklimi ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 17(4), 1797-1811
- Çolak, İ., & Altınkurt, Y. (2017). Okul iklimi ile öğretmenlerin özerklik davranışları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 23(1), 33-71.
- Demir, A. (2008). *Ortaöğretim okullarında okul İklimi ile öğretmen performansı arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı
- Dönmez, B. ve Korkmaz, M. (2011). Örgüt kültürü - örgütsel iklim ve etkileşimleri. *Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2).
- Erdoğan, Ö. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmen algılarına göre psikolojik şiddet (mobbing) ve örgüt iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Ertekin, Y. (1978). *Örgüt iklimi*. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları
- Gedikoğlu, T., & Tahaoğlu, F. (2010). İlköğretim okullarının örgüt iklimi: Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçeleri örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(186), 38-55.
- Getmez, D. (2018). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı).
- Güzelgörür, F., Demirtaş, H., & Balı, O. (2021). Okul müdürlerinin yönetim tarzının okul iklimi ile ilişkisi/The relationship of school principals management style and school climate. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 129-150.

- Karacaoğlu, İ.(2008).*İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin okul iklimi algılarıyla kaynaştırmaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (19. baskı). Ankara: Nobel.
- Karcıoğlu, F. (2001). *Örgüt Kültürü Ve Örgüt İklimi İlişkisi*. İktisadi ve idari Bilimler Dergisi, 15 (1-2), 265-283
- Kavgacı, H. (2010). *İlköğretimde örgütsel iklim ve okul-aile ilişkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Kurt, T., & Çalık, T. (2010). Okul iklimi ölçeği'nin (OiÖ) geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(157).
- Memduhoğlu, H. B., & Şeker, G. (2011). Öğretmenlerin algılarına göre ilköğretim okullarının örgütsel iklimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 1-26.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E. ve Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 213-224.
- Öztürk, N. (1995). *İlkokul öğretmenlerinin çalıştıkları okulun iklimine ilişkin algıları ile gerilim (stres) düzeyleri arasındaki ilişkiler* (Doctoral dissertation, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü).
- Şahin, A. ve Atbaşı, Z. (2020). Olumlu okul iklimi oluşturmada öğretmenin rolünün incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 672-689.
- Şencan, H. (2005). *Güvenilirlik ve geçerlilik*.
- Şenel, T., & Buluç, B. (2016). İlkokullarda okul İklimi ile okul etkililiği arasındaki ilişki. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 9(4), 1-12.
- Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2013). Örgütsel iklim ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 1-11
- Sezgin, F., & Kılınç, A. Ç. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgüt iklimine ilişkin algılarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 743-757.
- Zeytin, N. (2008). *İlköğretim okullarında bürokratikleşme ve okul kültürü*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 01.09.2021-E.96107

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

37243
176

Sayı : E-93282220-302.08.01-96107
Konu : Ölçek Uygulama İzni (Ayşegül İLKİN)

01.09.2021

DENİZLİ VALİLİĞİNE
(Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

İlgi : Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 01.09.2021 tarihli ve E-30575850-302.08.01-95584 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 202182016 numaralı öğrencisi Ayşegül İLKİN'in, "Öğretmenlerin Okullarındaki İklimle İlişkin Algıları" başlıklı proje çalışması kapsamında, Denizli ili Pamukkale ilçesindeki resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlerden veri toplamak üzere ölçek uygulayabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunda;
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı ve Ekleri (21 Sayfa)

İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
VALİ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSFN4H78VL Pin Kodu :10472 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>
Adres:Kınıklı Yerleşkesi Rektörlük Binası 20160/DENİZLİ
Telefon:0 (258) 296 21 51 Faks:0 (258) 296 23 32
e-Posta:oid@pau.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.pau.edu.tr/oidb
Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nejla GEBEŞ
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

HASAN DEMİRTAŞ
Ayşegül İLKİN

20 Haz

Değerli Meslektaşım,
Öncelikle ilginiz için teşekkür ediyorum. "Okul İklimi Ölçeği"ni çalışmada kullanabilirsin.
Kolay gelsin.

Suzan CANLI
Ayşegül İLKİN

22 Haz

İklim ölçeği izni.doc
DOC - 59 KB

Sayın Ayşegül İLKİN, ölçeği bilimsel çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ölçekle ilgili bilgiler e-mail ekindedir. Çalışmanızda başarılar.